

POVOLENKY NA BURZE

Jak obchod reguluje emise

Evropa se poprvé doví, kolik oxidu uhličitého opravdu vypouští

Klíčové datum pro 426 českých zařízení, produkujících ve velkém emise oxidu uhličitého, se přiblížilo: Podniku, který do 31. března nepředloží ověřené výkazy emisí, hrozí od státu velké sankce. Bude mu zablokován účet povolenek, z něhož operátor rejstříku může zrušit odhadované množství emisí a rozšířit je o pořádně velkou rezervu. Navíc může být na takový podnik uvalena pokuta až do výše dvou milionů korun. Do konce dubna budou muset všechny podniky ze svého účtu v emisním rejstříku vyřadit povolenky odpovídající skutečným emisím. Kdo tak neučiní, dostane za každou neodepsanou povolenku pokutu 40 eur a navíc jí bude muset vyřadit dodatečně.

Avšak ani klid po úspěšném zdolání Scyllu a Charybdu nepotrvá dlouho. Po 15. květnu Evropská komise zveřejní ověřené souhrnné výkazy emisí a může nastat velký cenový skok. Jestliže trh přestřelil a skutečné emise budou nižší, cena klesne. Jestliže trh emise podcenil, cena vyskočí. První informace však mohou začít prosakovat už po 31. březnu a změna může být plynulejší.

Prodloužená ruka. Bez čekání se povolenky prodávají a nakupují na takzvaných spotových burzách. Největší evropskou burzou tohoto druhu je Powernext, sídlící v Paříži. Provádí zhruba padesát pro-

cent všech spotových burzovních operací. Prodávající nejprve na burze složí povolenky, které chce prodat, kupující peníze. Jakmile je transakce uzavřena, první dostane do patnácti minut zaplacenou, druhý získá sjednaný počet povolenek. Zatím jediným českým členem takové spotové burzy je společnost Pravda Capital, partnerka londýnského brokera CO2e.com.

„Takzvané spotové obchodování zcela minimalizuje kreditní riziko,“ přibližuje hlavní přednost tohoto způsobu obchodu šéf firmy Jan Pravda. „Kdybyste chtěli uzavřít kontrakt s nějakou větší nadnárodní společností, tak by si vás její pracovníci museli ze všeho nejdříve prověřit a pořádně si due diligence. To znamená, že by si kvůli zmenšení rizika museli o vás zjistit, že svůj závazek můžete splnit a že své povolenky skutečně dodáte. Museli to udělat, aniž by vás z ně-

Obchodování s povolenkami je neúčinnějším způsobem, jak emise ocenit a určit, kdo zaplatí omezení

čeho takového předem podezřívali. Avšak tím, že jdete na spotovou burzu, se tomu všemu vyhnete. Pak je to celé pro vás, ale i pro partnerskou stranu mnohem jednodušší,“ říká Pravda.

„Druhou výhodou může být to, že plnění smlouvy nastává hned,“ připomíná Pravdův spolupracovník Tomáš Dzurtila. „Samozřejmě že tahle výhoda je jak pro koho, ale je mnoho společností, které rády vidí brzký výsledek svého rozhodnutí. My jsme na té burze, abychom jim tuto službu zprostředkovali. Od firm, které chtějí povolenky prodat, vyžadujeme, aby je převedly na náš účet na Powernextu. Když je na burze prodáme, ještě týž den posíláme podnikům peníze. Jde to všechno tak rychle, že na jakékoli finanční spekulace při tom nemůžeme ani pomyslet. Jsme tedy jen jenom jakousi prodlouženou rukou oněch podniků,“ vysvětluje Dzurtila.

Velcí hráči mají více možností. Přinejmenším po dobu prvního tříletého zúčtovacího období se budou povolenky pokračně vyřazovat v dubnu roku následujícího, a tak je potřeba jejich dokupování a prodeje pouze sezonní. Řada podniků proto volí raději jiný způsob prodeje, kdy se kontrakt uzavírá v období příznivé tržní ceny a realizuje se v čase určeném smlouvou. Nedlouho předtím, kdy vyvstane potřeba užití povolenek. Na roz-

FOTO: ZEMEK/NOVA